

Vergaderjaar 1993–1994

23 445

Vaststelling van een Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden en overige verpleegden strafrechtstoepassing en daarmee verband houdende wijzigingen van het wetboek van Strafrecht en de beginselenwet Gevangeniswezen (Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden)

A

OORSPRONKELIJKE TEKST VAN HET VOORSTEL VAN WET EN VAN DE MEMORIE VAN TOELICHTING ZOALS VOORGELEGD AAN DE RAAD VAN STATE EN VOOR ZOVER NADIEN GEWIJZIGD

VOORSTEL VAN WET

- Het opschrift is aan het slot aangevuld met de citeertitel.
- Artikel 1, aanhef, luidde: Voor de toepassing van deze wet wordt verstaan onder:
 - Artikel 1, onder o, luidde: beroepscommissie: een commissie als bedoeld in de artikelen 66, tweede lid, en 68.
 - Artikel 1, onder y, luidde: persoonlijke verblijfsruimte: de persoonlijke verblijfsruimte als bedoeld in artikel 16, eerste lid;
 - Artikel 2, lid a, luidde: De tenuitvoerlegging van een vrijheidsbenemende straf of maatregel in een inrichting voor verpleging van ter beschikking gestelden wordt zoveel mogelijk dienstbaar gemaakt aan de behandeling van de veroordeelde en de voorbereiding op diens terugkeer in de maatschappij.
 - Artikel 4, lid 1, onder e, luidde: personen aan wie door een justitiële autoriteit als bijzondere voorwaarde is opgelegd om zich in een inrichting te laten opnemen;
 - Aan artikel 5 is na het tweede lid een derde lid toegevoegd.

– Artikel 6, lid 1, luidde: Onze Minister wijst, gehoord de sectie terbeschikkingstelling, de inrichtingen aan welke bestemd zijn voor rijksinrichting.

– Artikel 7, lid 1, luidde: Het hoofd van de inrichting stelt, in aanvulling op de bij de krachtens deze wet gestelde regels en met inachtneming van het dienaangaande door Onze Minister vast te stellen model gehoord de commissie van toezicht, huisregels voor de inrichting of een of meer afdelingen daarvan vast.

– Artikel 19, lid 3, luidde: In afwijking van het bepaalde in artikel 1653t van Beek 7A van het Burgerlijk Wetboek zijn de artikelen 1653i en 1653j van dit boek niet van overeenkomstige toepassing.

– Artikel 20, lid 6, luidde: In afwijking van het bepaalde in artikel 1653t van Beek 7A van het Burgerlijk Wetboek is artikel 1653k van dit boek niet van overeenkomstige toepassing.

– Na artikel 21 is artikel 21a toegevoegd.

– Artikel 23, lid 1, luidde: Het hoofd van inrichting kan, indien dit noodzakelijk is in het belang van de handhaving van de orde of de

veiligheid in de inrichting, een verpleegde verplichten urine af te staan ten behoeve van een onderzoek van die urine op aanwezigheid van door Onze Minister aan te wijzen gedragsbeïnvloedende middelen.

– In artikel 35, lid 1, onder b, is achter «Tweede Kamer» «der Staten-Generaal» toegevoegd.

– In artikel 35, lid 1, onder h, is «de beklagcommissie» gewijzigd in «een beklagcommissie».

– Artikel 36, lid 3, luidde: Het hoofd van de inrichting kan de toelating tot de verpleegde van bezoek of van een bepaalde bezoeker telkens voor een periode van ten hoogste vier weken weigeren, indien dit noodzakelijk is met het oog op een belang als bedoeld in artikel 34, derde lid.

– In artikel 36, lid 4, is «meeluis-teren» gewijzigd in «beluisteren».

– Artikel 36, lid 5, tweede volzin, luidde: Het hoofd van de inrichting kan bepalen dat een bezoeker aan zijn kleding wordt onderzocht op de aanwezigheid van voorwerpen die een gevaar kunnen opleveren voor de handhaving van de orde of de veiligheid in de inrichting.

– Artikel 37, lid 4, tweede volzin, luidde: Op deze gesprekken wordt geen ander toezicht uitgeoefend dan voor zover noodzakelijk is om de identiteit van de persoon of instantie met wie de verpleegde een telefoon-gesprek voert vast te stellen.

– In artikel 38, lid 1, aanhef, is «indien en voor zover» gewijzigd in «voor zover».

– Artikel 38, lid 2, eerste volzin, luidde: Het hoofd van de inrichting kan met het oog op de bescherming van de in het tweede lid genoemde belangen aan de toegang van een vertegenwoordiger van de media tot de inrichting voorwaarden verbinden.

– Artikel 39, eerste lid luidde: De verpleegde heeft het recht zijn godsdienst of levensovertuiging, individueel of in gemeenschap met anderen, vrij te belijden en te beleven, behoudens de beperkingen ingevolge het vierde lid.

– Artikel 39, vierde lid, luidde: Het hoofd van de inrichting kan het bijwonen van bijeenkomsten als bedoeld in het derde lid, onder b, verbieden, indien dit noodzakelijk is in het belang van:

a. de bescherming van de maatschappij tegen de gevaarlijkheid van de verpleegde voor de veiligheid van anderen dan de verpleegde of de algemene veiligheid van personen of goederen;

b. de handhaving van de orde of de veiligheid in de inrichting. Dit lid is geschrapt en het vijfde lid is tot vierde lid vernummerd.

– Artikel 40, lid 4, onder b, luidde: de behandeling van de verpleegde op aanwijzing van een aan de inrichting verbonden arts door een medisch specialist, voor zover deze niet kan worden aangemerkt als een behandeling, bedoeld in artikel 1, onder u.

– Artikel 40, lid 4, onder c, luidde: de overbrenging van de verpleegde naar een ziekenhuis dan wel andere instelling van medische zorg, indien de onder b bedoelde handeling daar plaatsvindt.

– Artikel 43, lid 4, luidde: Het hoofd van de inrichting is bevoegd aan de verpleegde toebehorende voorwerpen voor diens rekening te

laten onderzoeken ten einde vast te stellen of de toelating of het bezit daarvan ingevolge het bepaalde in het tweede of derde lid moet worden verboden.

– In artikel 46, lid 1, aanhef, is «indien en voor zover» gewijzigd in «voor zover».

– In artikel 46, lid 1, onder a, is «geestelijke en lichamelijke» gewijzigd in «geestelijke of lichamelijke».

– Artikel 46, lid 3, luidde: Het hoofd van de inrichting verleent geen toestemming voordat de raad voor de kinderbescherming daaromtrent schriftelijk advies heeft uitgebracht.

– Artikel 48, lid 4, luidde: De oplegging van een straf laat onverlet de mogelijkheid voor het hoofd van de inrichting om ter zake van de door de verpleegde toegebrachte schade aan eigendommen van de inrichting of personeelsleden of medewerkers dan wel van medeverpleegden met de verpleegde een regeling te treffen, voor zover de aansprakelijkheid voor deze schade door de verpleegde niet wordt betwist.

– In artikel 55, lid 1, onder e, is «een ieder verbindende bepaling» vervangen door «een een ieder verbindende bepaling».

– In artikel 57, lid 2, is in de tweede volzin «draagt zorg» gewijzigd in «draagt in dat geval zorg».

– Artikel 57, lid 5, eerste volzin, luidde: Het klaagschrift moet uiterlijk op de veertiende dag na die waarop de verpleegde kennis heeft gekregen van de beslissing waarover hij zich wenst te beklagen worden ingediend.

– Artikel 57, lid 6, luidde: Ingeval de verpleegde een verzoek tot bemiddeling inzake de bestreden beslissing heeft gedaan, dan moet, in afwijking van het bepaalde in het vijfde lid, het klaagschrift worden ingediend uiterlijk op de veertiende dag na die waarop de verpleegde de schriftelijke mededeling van de bevindingen van de commissie van toezicht heeft ontvangen.

– In artikel 60, lid 4, luidde de tweede volzin: Indien mondeling inlichtingen worden ingewonnen,

worden de klager en het hoofd in de gelegenheid gesteld daarbij aanwezig te zijn en aan die persoon vragen te stellen.

– Artikel 63, lid 1, luidde: Hangende de uitspraak op het klaagschrift kan de voorzitter van de beklagcommissie op verzoek van de klager, na het hoofd van de inrichting te hebben gehoord, de tenuitvoerlegging van de beslissing waarop het klaagschrift betrekking heeft geheel of gedeeltelijk schorsen.

– Artikel 64, lid 5, luidde: De beklagcommissie kan de uitspraak mondeling mededelen aan de klager en het hoofd van de inrichting. Als dag van de uitspraak geldt de dag van het doen van deze mededeling. Indien mondeling uitspraak wordt gedaan, wordt de uitspraak op het klaagschrift aangetekend.

Lid 7, eerste volzin, luidde: De secretaris zendt alle uitspraken van de beklagcommissie zo spoedig mogelijk naar Onze Minister.

In lid 7, derde volzin, is «het afschrift» gewijzigd in «dit afschrift».

– Artikel 66, lid 1, tweede volzin, luidde: Het met redenen omklede beroepsschrift moet uiterlijk op de veertiende dag na die van de ontvangst van het afschrift van de uitspraak onderscheidenlijk na die van de mondelinge mededeling van de uitspraak bij de secretaris van de beroepscommissie worden ingediend.

– Artikel 66, lid 4, tweede volzin, luidde: Hangende de uitspraak op het beroepsschrift kan de voorzitter van de beroepscommissie op verzoek van degene die beroep heeft ingesteld de tenuitvoerlegging van de uitspraak van de beklagcommissie schorsen.

– Artikel 68, eerste lid, luidde: Een ter beschikking gestelde of anderszins verpleegde kan beroep instellen bij de beroepscommissie tegen:

a. de plaatsing of overplaatsing overeenkomstig het bepaalde in de artikelen 11, 13 en 14;

b. de verlenging van de termijnen, bedoeld in artikel 12, tweede lid, onderscheidenlijk 13, tweede lid;

c. de intrekking van de machtiging door onze Minister als bedoeld in de artikelen 49 en 50;

d. enige andere door Onze Minister genomen beslissing die een beperking inhoudt van een recht, dat hem op grond van een bij of krachtens deze wet gegeven voorschrift dan wel enig ander wettelijk voorschrift of een een ieder verbindende bepaling van een in Nederland geldend verdrag toekomt.

– In artikel 68, vierde en vijfde lid is «beroepscommissie» vervangen door «commissie».

– Artikel 70, lid 1, aanhef, luidde: De in de hoofdstukken XII tot en met XVI aan de ter beschikking gestelde of de verpleegde toekomstende rechten kunnen, behoudens ingeval de beklag- of beroepscommissie van oordeel is dat zwaarwegende belangen van betrokkene zich daartegen verzetten, mede worden uitgeoefend door:.

– Artikel 77 luidde: Deze wet kan worden aangehaald als de Beginse-lenwet verpleging ter beschikking gestelden en overige verpleegden strafrechtstoepassing.

MEMORIE VAN TOELICHTING

2. Algemeen

– Aan het opschrift is de citeertitel toegevoegd.

– In onderdeel 1, vierde alinea, is «het voorstel van wet houdende wijziging van de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen» gewijzigd in «de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen (Stb. 1992, 671).

– In onderdeel 1 is in op de op een na de laatste alinea een slotzin toegevoegd.

– In onderdeel 2.1, tweede alinea, derde volzin, is «Wet BOPZ (artikel 50, tweede lid)» gewijzigd in: «Wet BOPZ (artikel 51, tweede lid)».

– In onderdeel 2.2, luidde de zesde alinea: Het toezicht op de totstandkoming van de huisregels is gewaarborgd, door het voorstel dat de commissie van toezicht van de inrichting daaromtrent vooraf wordt gehoord en de huisregels vastgesteld worden met inachtneming van het door de Minister van Justitie vast

te stellen model. Het een en ander is opgenomen in het voorgestelde artikel 7, eerste lid.

– In onderdeel 2.4 luidde de eerste alinea, laatste volzin: Ook de commissie pleit in haar eindrapport (blz 9) voor een scherp onderscheid tussen verpleging en behandeling. Deze volzin is gewijzigd en achter deze volzin zij vier volzinnen toegevoegd.

– Het opschrift van onderdeel 2.8 luidde: de commissies van toezicht en de Centrale Raad voor Straftoepassing.

– In onderdeel 2.11, eerste alinea, is «artikel 55 van de Wet GOPZ» gewijzigd in «artikel 56 van de Wet BOPZ».

– In onderdeel 2.11, luidde de derde alinea, eerste volzin: In het voorgestelde artikel 19, derde lid, is artikel 1653i, tweede lid, van Boek 7A van het Burgerlijk Wetboek niet van overeenkomstige toepassing verklaard.

– In onderdeel 2.11 luidde de vijfde alinea: Voor wat betreft de eisen waaraan het verpleegdedossier ten minste moet voldoen, dient, voor zover het verpleegdedossier tevens patiëntendossier is, zoveel mogelijk aansluiting te worden gezocht bij de eisen die aan het patiëntendossier worden gesteld. Zie artikel 37, vierde lid, Wet BOPZ. Ik zal voorstellen in de algemene maatregel van bestuur op te nemen dat het verpleegdedossier tien jaar na beëindiging van de verpleging dient te worden vernietigd.

3. Artikelgewijs

– In de toelichting op artikel 1, vijfde alinea, luidde de laatste volzin: Ingevolge de Wet BOPZ wordt met de geneesheer-directeur gelijk gesteld de voor de behandeling verantwoordelijke persoon (zie artt. 36 e.v.).

– De toelichting op artikel 4, derde alinea, eerste volzin luidde: Vergelijkbaar met voornoemde categorie zijn personen aan wie door een justitiële autoriteit als bijzondere voorwaarde is opgelegd om zich in een inrichting te laten opnemen (onderdeel e).

– Na de toelichting op artikel 21 is een toelichting op artikel 21a opgenomen.

– In de toelichting op artikel 36, derde alinea, luidde de eerste volzin: De gronden waarop de toelating van bezoek of van een bepaalde bezoeker kan worden geweigerd, zijn dezelfde als die waarop de briefwisseling kan worden gecontroleerd.

– In de toelichting op artikel 46, vierde alinea, luidde de eerste volzin: Het voorgestelde derde lid verplicht het hoofd van de inrichting geen toestemming te verlenen voordat de raad voor de kindbescherming daaromtrent schriftelijk advies heeft uitgebracht.

– In de toelichting op de artikelen 49–50, derde alinea, is «krachtens artikel 50, derde lid, van de Wet BOPZ» gewijzigd in: «krachtens artikel 51, derde lid, van de Wet BOPZ».

– In de toelichting op de artikelen 49–50, luidde de op twee na de laatste alinea: Tegen de intrekking van verlof door het hoofd van de inrichting, dat op het moment dat het wordt ingetrokken een aaneengesloten periode van meer dan een week heeft geduurd, of proefverlof staat beklag open.

– De toelichting op artikel 63 luidde: Het voorgestelde artikel 63 bevat een regeling inzake de schorsing van de tenuitvoerlegging van de beslissing van het hoofd van de inrichting hangende de uitspraak op het klaagschrift. Ik stel voor de bevoegdheid tot schorsing in handen te geven van de voorzitter van de beklagcommissie.

Ik stel vast dat de belangen die aanleiding kunnen geven om een bepaald recht van de verpleegde te beperken over het algemeen van dien aard zijn dat de verantwoordelijkheid voor de schorsing of beëindiging van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing bij het hoofd van de inrichting behoort te liggen totdat de beklagcommissie, rekening houdende met alle facetten van de beklagzaak, tot het oordeel is gekomen dat de beslissing niet in stand kan blijven. Anderzijds ben ik mij er ook van bewust dat sommige inbreuken op rechten van verpleegden (bijv. een combinatie van separatie en fixatie) zó

ingrijpend kunnen zijn dat een onpartijdige instantie, in casu de voorzitter van de beklagcommissie, de bevoegdheid moet bezitten de tenuitvoerlegging van de beslissing van het hoofd van de inrichting hangende de uitspraak op het klaagschrift de schorsen. Het past in een volwaardige rechtsgang, zoals de onderhavige procedure valt aan te merken, om de rechterlijke instantie de mogelijkheid te geven een voorlopige voorziening te treffen. Ik stel voor laatstgenoemde belang te laten prevaleren.

Ik ga ervan uit dat de voorzitters van de beklagcommissies slechts spaarzaam van deze bevoegdheid gebruik zullen behoeven te maken. De tussenweg die de commissie Haars heeft voorgesteld, namelijk om de beslissing van de voorzitter van de beklagcommissie tot schorsing voor te leggen aan de voorzitter van de beroepscommissie (zie art. 73 Ontwerp-Haars) acht ik niet begaanbaar, omdat op deze wijze de instantie die in hoger beroep over de zaak moet oordelen al bij de zaak betrokken wordt. De voorzitter van de beklagcommissie kan niet ambtshalve van de schorsingsbevoegdheid gebruik maken. De verpleegde zal zulks uitdrukkelijk moeten verzoeken. Alvorens te beslissen op het verzoek zal de voorzitter het hoofd van de inrichting moeten horen.

– In de toelichting op artikel 68, is de eerste alinea aangevuld met de slotzin. In de eerste volzin van de tweede alinea is «onder d» vervangen door: «onder f».

– In de toelichting op artikel 72, alinea, is «artikel 50, tweede lid, Wet BPOZ» gewijzigd in: «artikel 51, tweede lid, Wet BOPZ».

4. De kosten van de regeling

– In de op een na de laatste alinea is in de vierde volzin «de mogelijkheid voor de beklagcommissie om mondeling uitspraak te doen» vervangen door: «de mogelijkheid voor de voorzitter van de beklagcommissie om mondeling uitspraak te doen».